

Ishaja vsak dan razen nedelj in praznikov.

PROSVETA

Issued daily except Sundays and Holidays

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

LETO—YEAR XL CHICAGO, ILL. PONDELJEK 28. JANUARJA (JANUARY) 1918 STEV.—NUMBER 23.

Scheidemann grozi z revolucijo.

Izgredi v Berlinu, ko je kancelar Hertling odbil glavne Wilsonove pogoje. Socialisti groze, da bo vlada zletela. V Avstro-Ogrski še vedno vre. V Washingtonu upajo, da revolucija zdrobi avtokracijo v centralnih državah. Avstrija ponuja separadni mir. Ruski delavsko-vojaški kongres je proglasil proletarsko republiko. Mirovno pogajanje se bo nadaljevalo.

WILSON IMA V NAČRTU NOVE KORAKE ZA MIR.

Washington, 28. jan. — Predsednik Wilson mogoče stopi v kratkem pred kongres z novim mirovnim govorom v svrhu, da se izmenjajo mnenja med vojskovočimi se državami.

Amsterdam, 28. jan. Nemški minister zunanjih zadev Kuehlmann je v petek napadel Trockija in bolševike sploh v svojem govoru pred glavnim državnozbornim odsekom.

Amsterdam, 27. jan. — Ko je bil obelodan govor kancelarja Hertlinga, ki je zavrgel vse glavne točke Wilsonovega mirovnega programa, so se zbrale na ulicah v Berlinu velike mase delavstva in v obhodih protestirale proti vladi, ki trdovratno zavrača zavezniške pogoje.

Amsterdam, 27. jan. — Ko je bil obelodan govor kancelarja Hertlinga, ki je zavrgel vse glavne točke Wilsonovega mirovnega programa, so se zbrale na ulicah v Berlinu velike mase delavstva in v obhodih protestirale proti vladi, ki trdovratno zavrača zavezniške pogoje.

Amsterdam, 27. jan. — Ko je bil obelodan govor kancelarja Hertlinga, ki je zavrgel vse glavne točke Wilsonovega mirovnega programa, so se zbrale na ulicah v Berlinu velike mase delavstva in v obhodih protestirale proti vladi, ki trdovratno zavrača zavezniške pogoje.

Amsterdam, 27. jan. — Ko je bil obelodan govor kancelarja Hertlinga, ki je zavrgel vse glavne točke Wilsonovega mirovnega programa, so se zbrale na ulicah v Berlinu velike mase delavstva in v obhodih protestirale proti vladi, ki trdovratno zavrača zavezniške pogoje.

Amsterdam, 27. jan. — Ko je bil obelodan govor kancelarja Hertlinga, ki je zavrgel vse glavne točke Wilsonovega mirovnega programa, so se zbrale na ulicah v Berlinu velike mase delavstva in v obhodih protestirale proti vladi, ki trdovratno zavrača zavezniške pogoje.

Amsterdam, 27. jan. — Ko je bil obelodan govor kancelarja Hertlinga, ki je zavrgel vse glavne točke Wilsonovega mirovnega programa, so se zbrale na ulicah v Berlinu velike mase delavstva in v obhodih protestirale proti vladi, ki trdovratno zavrača zavezniške pogoje.

Amsterdam, 27. jan. — Kancelar Hertling je pred glavnim državnozbornim odsekom odgovoril v imenu nemške vlade na mirovne pogoje Lloyd Georga in predsednika Wilsona.

Amsterdam, 27. jan. — Zadržna številka "Vorwaerts" iz Berlina ki je prišla po ovinkih v Amsterdam, kakor prihajajo drugi listi in privatne depeše zadnjih par dni, vsebuje silovite napade.

Amsterdam, 27. jan. — Ko je bil obelodan govor kancelarja Hertlinga, ki je zavrgel vse glavne točke Wilsonovega mirovnega programa, so se zbrale na ulicah v Berlinu velike mase delavstva in v obhodih protestirale proti vladi, ki trdovratno zavrača zavezniške pogoje.

Amsterdam, 27. jan. — Ko je bil obelodan govor kancelarja Hertlinga, ki je zavrgel vse glavne točke Wilsonovega mirovnega programa, so se zbrale na ulicah v Berlinu velike mase delavstva in v obhodih protestirale proti vladi, ki trdovratno zavrača zavezniške pogoje.

Amsterdam, 27. jan. — Ko je bil obelodan govor kancelarja Hertlinga, ki je zavrgel vse glavne točke Wilsonovega mirovnega programa, so se zbrale na ulicah v Berlinu velike mase delavstva in v obhodih protestirale proti vladi, ki trdovratno zavrača zavezniške pogoje.

Amsterdam, 27. jan. — Ko je bil obelodan govor kancelarja Hertlinga, ki je zavrgel vse glavne točke Wilsonovega mirovnega programa, so se zbrale na ulicah v Berlinu velike mase delavstva in v obhodih protestirale proti vladi, ki trdovratno zavrača zavezniške pogoje.

Amsterdam, 27. jan. — Ko je bil obelodan govor kancelarja Hertlinga, ki je zavrgel vse glavne točke Wilsonovega mirovnega programa, so se zbrale na ulicah v Berlinu velike mase delavstva in v obhodih protestirale proti vladi, ki trdovratno zavrača zavezniške pogoje.

Amsterdam, 27. jan. — Ko je bil obelodan govor kancelarja Hertlinga, ki je zavrgel vse glavne točke Wilsonovega mirovnega programa, so se zbrale na ulicah v Berlinu velike mase delavstva in v obhodih protestirale proti vladi, ki trdovratno zavrača zavezniške pogoje.

NEMOLJA JE SPREJELA NEKATERE WILSONOVE TOČKE, TODA GLAVNE JE ZAVRGLA.

Amsterdam, 27. jan. — Kancelar Hertling je pred glavnim državnozbornim odsekom odgovoril v imenu nemške vlade na mirovne pogoje Lloyd Georga in predsednika Wilsona.

Amsterdam, 27. jan. — Kancelar Hertling je pred glavnim državnozbornim odsekom odgovoril v imenu nemške vlade na mirovne pogoje Lloyd Georga in predsednika Wilsona.

Amsterdam, 27. jan. — Kancelar Hertling je pred glavnim državnozbornim odsekom odgovoril v imenu nemške vlade na mirovne pogoje Lloyd Georga in predsednika Wilsona.

Amsterdam, 27. jan. — Kancelar Hertling je pred glavnim državnozbornim odsekom odgovoril v imenu nemške vlade na mirovne pogoje Lloyd Georga in predsednika Wilsona.

Amsterdam, 27. jan. — Kancelar Hertling je pred glavnim državnozbornim odsekom odgovoril v imenu nemške vlade na mirovne pogoje Lloyd Georga in predsednika Wilsona.

Amsterdam, 27. jan. — Kancelar Hertling je pred glavnim državnozbornim odsekom odgovoril v imenu nemške vlade na mirovne pogoje Lloyd Georga in predsednika Wilsona.

Amsterdam, 27. jan. — Kancelar Hertling je pred glavnim državnozbornim odsekom odgovoril v imenu nemške vlade na mirovne pogoje Lloyd Georga in predsednika Wilsona.

Amsterdam, 27. jan. — Kancelar Hertling je pred glavnim državnozbornim odsekom odgovoril v imenu nemške vlade na mirovne pogoje Lloyd Georga in predsednika Wilsona.

AMERIŠKA VLADA UPA, DA REVOLTA ZDROBI AVSTRO-NEMŠKO AVTOKRACIJO.

Washington, 27. jan. — Oficielni krogi se radujejo nad govorom socialističnega vodje Scheidemann v Berlinu, ki je napovedal nemški vladi revolucijo, ako ne sprejme enajst Wilsonovih točk za mirovno pogajanje.

Washington, 27. jan. — Oficielni krogi se radujejo nad govorom socialističnega vodje Scheidemann v Berlinu, ki je napovedal nemški vladi revolucijo, ako ne sprejme enajst Wilsonovih točk za mirovno pogajanje.

Washington, 27. jan. — Oficielni krogi se radujejo nad govorom socialističnega vodje Scheidemann v Berlinu, ki je napovedal nemški vladi revolucijo, ako ne sprejme enajst Wilsonovih točk za mirovno pogajanje.

Washington, 27. jan. — Oficielni krogi se radujejo nad govorom socialističnega vodje Scheidemann v Berlinu, ki je napovedal nemški vladi revolucijo, ako ne sprejme enajst Wilsonovih točk za mirovno pogajanje.

Washington, 27. jan. — Oficielni krogi se radujejo nad govorom socialističnega vodje Scheidemann v Berlinu, ki je napovedal nemški vladi revolucijo, ako ne sprejme enajst Wilsonovih točk za mirovno pogajanje.

Washington, 27. jan. — Oficielni krogi se radujejo nad govorom socialističnega vodje Scheidemann v Berlinu, ki je napovedal nemški vladi revolucijo, ako ne sprejme enajst Wilsonovih točk za mirovno pogajanje.

Washington, 27. jan. — Oficielni krogi se radujejo nad govorom socialističnega vodje Scheidemann v Berlinu, ki je napovedal nemški vladi revolucijo, ako ne sprejme enajst Wilsonovih točk za mirovno pogajanje.

Washington, 27. jan. — Oficielni krogi se radujejo nad govorom socialističnega vodje Scheidemann v Berlinu, ki je napovedal nemški vladi revolucijo, ako ne sprejme enajst Wilsonovih točk za mirovno pogajanje.

RUSKI KONGRES POZDRAVLJA PROLETARCE VSEGA SVETA.

Petrograd, 27. jan. — Vsesrški kongres sovjeta je včeraj proglasil proletarsko republiko v Rusiji in delavsko-vojaški svet je najvišja vladna oblast.

Petrograd, 27. jan. — Vsesrški kongres delavskih in vojaških delegatov, kateremu je bolševiška vlada poverila vprašanje miru ali nadaljevanja vojne, je sklenil — kakor javljajo iz Petrograda — da se nadaljuje mirovno pogajanje s centralnimi državami.

Petrograd, 27. jan. — Tretji delavsko-vojaški kongres je izvolil Lenina, Trockija in Marijo Spiridonovo zaštastni predsednikom. Lenin je poročal o delovanju bolševiške vlade, ki je po njegovih besedah popolnoma odpravila stari red in ga nadomestila s proletarsko organizacijo in socialistično armado, katere čuva proletarijat pred buržoazijo.

Petrograd, 27. jan. — Kongres je poslal včeraj sledeča brzojavka delavstvu v Evropi in Ameriki: Kongres vseh ruskih delavskih in vojaških delegatov pozdravlja britanske organizacije v Veliki Britaniji, Ameriki, Švedski, Norveški, Švici, Franciji, Nemčiji, Avstriji in Italiji, ki so vselej pomagale proletarskemu razredu v Rusiji v boju za revolucijo in socializem.

Petrograd, 27. jan. — Iz Petrograda brzojavljajo: Bolševiška vlada razglasi uradno, da so kozaki ustanovili svoj svet v Kamenskem in sklenili, da se bodo borili proti hetmanu Kaledinu. Kozaki so izvolili revolucionarni odbor, ki imeni voditi operacije in okupirati Likahajlo in Zverovo. Osemnajst višjih častnikov je bilo aretiranih.

Petrograd, 27. jan. — V Brest Litovsku so nastale nove sitnosti. Ukrajina je tam zastopana po dveh delegacijah in Nemci zdaj ne vedo, s katero bi se pogajali. Prvo delegacijo je poslal ukrajinska rada v Kijevu, ki je v konfliktu z bolševiki, drugo so poslali ukrajinski bolševiki, ki imajo svoj sedež v Karkovu. Zadnji izjavljajo, da edino oni imajo oblast zastopati Ukrajino, medtem ko prva delegacija trdi ravno tako.

Petrograd, 27. jan. — V Brest Litovsku so nastale nove sitnosti. Ukrajina je tam zastopana po dveh delegacijah in Nemci zdaj ne vedo, s katero bi se pogajali. Prvo delegacijo je poslal ukrajinska rada v Kijevu, ki je v konfliktu z bolševiki, drugo so poslali ukrajinski bolševiki, ki imajo svoj sedež v Karkovu. Zadnji izjavljajo, da edino oni imajo oblast zastopati Ukrajino, medtem ko prva delegacija trdi ravno tako.

Petrograd, 27. jan. — V Barceloni so nastali resni izgredi. Začelo so jih žene, ki zahtevajo nižje cene živil. V mestu je razglušeno vojno stanje.

Petrograd, 27. jan. — Vsesrški kongres sovjeta je včeraj proglasil proletarsko republiko v Rusiji in delavsko-vojaški svet je najvišja vladna oblast.

Petrograd, 27. jan. — Vsesrški kongres delavskih in vojaških delegatov, kateremu je bolševiška vlada poverila vprašanje miru ali nadaljevanja vojne, je sklenil — kakor javljajo iz Petrograda — da se nadaljuje mirovno pogajanje s centralnimi državami.

Petrograd, 27. jan. — Tretji delavsko-vojaški kongres je izvolil Lenina, Trockija in Marijo Spiridonovo zaštastni predsednikom. Lenin je poročal o delovanju bolševiške vlade, ki je po njegovih besedah popolnoma odpravila stari red in ga nadomestila s proletarsko organizacijo in socialistično armado, katere čuva proletarijat pred buržoazijo.

Petrograd, 27. jan. — Kongres je poslal včeraj sledeča brzojavka delavstvu v Evropi in Ameriki: Kongres vseh ruskih delavskih in vojaških delegatov pozdravlja britanske organizacije v Veliki Britaniji, Ameriki, Švedski, Norveški, Švici, Franciji, Nemčiji, Avstriji in Italiji, ki so vselej pomagale proletarskemu razredu v Rusiji v boju za revolucijo in socializem.

Petrograd, 27. jan. — Iz Petrograda brzojavljajo: Bolševiška vlada razglasi uradno, da so kozaki ustanovili svoj svet v Kamenskem in sklenili, da se bodo borili proti hetmanu Kaledinu. Kozaki so izvolili revolucionarni odbor, ki imeni voditi operacije in okupirati Likahajlo in Zverovo. Osemnajst višjih častnikov je bilo aretiranih.

Petrograd, 27. jan. — V Brest Litovsku so nastale nove sitnosti. Ukrajina je tam zastopana po dveh delegacijah in Nemci zdaj ne vedo, s katero bi se pogajali. Prvo delegacijo je poslal ukrajinska rada v Kijevu, ki je v konfliktu z bolševiki, drugo so poslali ukrajinski bolševiki, ki imajo svoj sedež v Karkovu. Zadnji izjavljajo, da edino oni imajo oblast zastopati Ukrajino, medtem ko prva delegacija trdi ravno tako.

Petrograd, 27. jan. — V Barceloni so nastali resni izgredi. Začelo so jih žene, ki zahtevajo nižje cene živil. V mestu je razglušeno vojno stanje.

ŠOLE ODPRO DANES.

Chicago, Ill. — Vse šole odpro danes. Javne ljudske šole so bile zaprte skozi dva tedna, farne in privatne šole pa en teden. Če bi bilo mogoče odpreti šole, so morali dovažati premog v soboto in nedeljo. Danes bodo šole odprete kot ponavadi. Od torke naprej prične šola zjutraj ob poldevetih in traja do ene popoldne. Ob enajstih dopoldne bo odmor za obed. Večerne šole ostanejo zaprte.

ORGANIZIRANI RUDARJI ZAHTEVAJO PODŽRVLJENJE RUDNIKOV.

Indianapolis, Ind. — Konvencija organiziranih rudarjev (U. M. W. of A.) je sprejela zaključek, da priporoča podržavljenje premogovnikov.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Izhaja dnevno razen nedelj in praznikov.

LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Cene oglasov po dogovoru. Rokopisil se ne vračajo.

Naročnina: Zedinjene države (raven Chicago) in Kanada \$3 na leto, \$1.50 za pol leta in 75c za tri mesece; Chicago in inozemstvo \$4.50 na leto, \$2.25 za pol leta, \$1.13 za tri mesece.

Naslov za vse, kar ima stik s listom: "PROSVETA" 2687 So. Lawndale Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT" Organ of the Slovene National Benefit Society.

Issued daily except Sunday and Holidays.

Owned by the Slovene National Benefit Society.

Advertising rates on agreement.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$3 per year; Chicago and foreign countries, \$4.50 per year.

Address: "PROSVETA" 2687 So. Lawndale Avenue, Chicago, Illinois. Telefon Lawndale 4635.

Datum v oglasu n. pr. (December 31-17) poleg vsakega imena in naslova pomeni, da vam je s tem dnevnom potekla naročnina. Ponovite jo pravočasno, da se vam ne utvaja list.

Kitajski kuliji v Ameriki?

Veliki industrijalni magnatje delujejo pri vladi v Washingtonu, da bi dobili dovoljenje importirati v Združene države par milijonov kitajskih kulijev. Magnatje se pritožujejo, da jim manjka navadnih delavcev, in če bo vojna trajala dalj časa, jih bo še manj.

Voditelji organiziranega delavstva dokazujejo nasprotno, da je še dovolj delavskih moči v Ameriki, toda velepodjetniki so zato v škripčih, ker danes ne morejo več šikanirati delavcev tako, kakor so jih pred vojno. Ako bi vlada dovolila uvoz rumenokožnih kulijev, bi se kapitalisti prav nič ne obotavljali in odslovili bi domače delavce, kjer bi bilo le mogoče in jih nadomestili s Kitajci in Japonci, ki so znani, da delajo kot živina za vsako plačo in pod vsakimi pogoji.

Amerika je nekoč uvažala črnokožne sužnje, ki so ji nakopali civilno vojno; ali je treba, da zdaj uvažajo še rumenokožne sužnje, ki bi ustvarili nov rasni in socialni problem za Združene države?

Stotisoče ameriških delavcev je zamenjalo krampe in lopate s puškami v svrhu, da se bore za svetovno demokracijo in svobodščine v svoji domovini. Nekega dne bo vojna končana. Vojaki se bodo vrnili domov in zamenjali uniforme z delavskimi jopiči. Kako se bodo počutili, ako najdejo na svojih starih mestih, v tovarnah, rudnikih in premogokopih kitajske kulije? Ali se zato borijo, da bodo potem brez dela in kruha?

Amerika bo imela po vojni dovolj problemov, da jih reši in ni treba, da ji požrešni kapitalisti nakopljejo še problem kulijev. Organizirano delavstvo mora stati na straži in gledati, da prepreči najnovejšo zlodjevo nakano velepodjetnikov.

Ruska skupščina.

Razpust ustavodajne skupščine v Petrogradu izgleda na prvi hip zelo despotično. Na ta način avtokratje razpuščajo parlamente v Avstriji, Nemčiji in drugod, kadar vidijo, da je večina poslancev proti njim. Buržoazno časopisje — ki se v mirnih časih navadno ni zimenilo, če je kaka avtokratična vlada z bajoneti razgnala zbornico — izrablja ta dogodek in hlastno piše o "proletarskem in socialističnem tiranstvu in carizmu".

Bolševiki so za časa svoje vlade vprizorili že marsikaj tiranskega in mi smo jim zamerili. Toda oni pravijo, da je bilo potrebno in da je še vedno potrebno, ako hočejo v sedanjih razmerah obdržati delavsko-vojaško vladno. Razpust skupščine opravičujejo s tem, da večina delegatov ni predstavljala večine delavske in kmečke mase.

V poročilu, ki ga je poslal čikaški "Daily News" Louis E. Browne naravnost iz Petrograda čitamo še nekaj drugega. Poročevalec javlja, da je desno krilo socialnih revolucionarjev, ki je tvorilo večino na skupščini, sprejelo vse točke bolševičkega programa vstevši tudi "izjavo delavskih pravic", o čimur je časopisje doslej poročalo ravno narobe. In ko se je to zgodilo, so bolševiki rekli, da je skupščina nepotrebna, ker je nespametno, da bi eksistirali dve stranki z enakim programom. Socialni revolucionarji naj pripoznajo sovjet, ako že odobravajo sovjetov program.

Browne tudi poroča, da je med bolševiki in socialno-revolucionarnimi maksimalisti edino osebni boj. V programu so si edini do zadnje točke, ampak Černov in ostali voditelji socialno-revolucionarne stranke pravijo, da bi oni prej izvedli program kot bolševiki. Osebnne mržnje med ljudmi, ki so prej skupno delovali proti carizmu in nič drugega.

Browne javlja dalje — kar je zelo karakteristično od poročevalca kapitalističnega lista — da je sreča za zaveznike, da so bolševiki pometli s skupščino. Kajti če bi zdaj prišel na krmilo Rusije Černov s svojo stranko, bi sklenil mir z Nemčijo za vsako ceno, samo da pridobi zase tiste

mase ljudstva, ki hočejo mir n vsak način in že godrnjajo nad bolševiki, ki toliko časa vlečejo s konferenco v Brest Litovsku. Černov je dejal na skupščini, da bi morali ruški vojaki biti že doma pri svojih družinah. To pomeni, da bi moral biti mir, kakršen že je. Bolševiki so pa do zdaj pokazali, da niso za mir po vsaki ceni.

Tako stoji stvar. Bbdočnost mora pokazati, dali bolševiki ravnavajo pravilno ali ne.

Shod S. R. Z. v Clevelandu, Ohio.

Prvo — in kar je najbolj gošteno za vsačega poročevalca — je opisati vsako stvar tako, kot jo je v resnici videl, ališal, oziroma tudi občutil. Pri nas v Clevelandu je pač tako navada, da naši absolutni organi gotovo, — ne na tem mestu z imenom označene stranke — ponavadi vse hvalijo. Ne gledajo na to, če je stvar resnična ali ne! Samo, da se ljudstvo, ki ni bilo na dotičnem shodu, slepi in goljufa. Recimo, da dvorana, ki ima prosto-ra za 700 ljudi, napolni naš elevevandaki "žurnalisti" z 200 (beri dva tisoč) osebami. To se pravi kregati se z lastno pametjo.

Bodimo odkritosrečni in povejmo ljudstvu to, kar je bilo v resnici, ne pa farbati z različnimi strahovi, da vam bo ta ali oni rekel: "Bojim se naše priljubljene mamice, zato prosim, milostnega, meni tako veličastnega in brez vas skoro nedopustljivega vstopa!" — No, to je za danes minulo.

Preidimo k stvari. Kakor se je poročalo v časopisu, so društva S. R. Z. v Clevelandu sklicala shod na dan 20. jan. t. l. Govornik naj bi bil naš priljubljeni rojak in urednik "Časa" iz Chicago. — Vse se nam je posročilo brez vsakih zaprek.

Nekoliko po drugi uri je g. Frank Somrak otvoril shod dotičnega dne. Kot predsednik društva in posameznih članov S. R. Z. in predsednik tega shoda, je pozdravil navzoče s pojasnevalnim govorom, zakaj da se sklicuje shod. Povedal je odkrito in jasno, zakaj se bori S. R. Z., če ravno imamo gotove nasprotnike. Brez zavijanja in tistih nepotrebnih opazk nam je odkritosrečno povedal težkoče in ovire dobrega gibanja. Direktno nam je zabilčal, da se bomo reševali le mi sami ter da je treba k temu gotovih finančnih pripomočkov. V pojasnilo nam je omenil, da pri S. R. Z. nimamo bogatašev, kraljev in cesarjev, ki nam bi stali na strani v finančnih zadevah, ampak, da bomo le svojim lastnim trudom in bojem dosegli to, kar si v resnici želimo. Njé garancij, obljub, še manj brez pomembnih ustnih izročil, ampak, samo to, kar moremo sami ob strani svetovne revolucije doseči v naše narodno zadovoljstvo. — Navzoči so trezno sledili vsem razlagam in pojasnilom, nakar predsednik shoda poprosi, da po svojih močeh darujejo v prid S. R. Z., seveda prostovoljno.

Sledi kolekta. — Nabralo se je okoli 27 dolarjev. Predsednik se zahvali za dano vsoto, ki očitno dokazuje, da so navzoči za idejo S. R. Z. Poleg tega opominja, da naj se zdrže vsakih nepotrebnih opazk, ker mi nimamo nobenih vladnih detektivov, ki bi gledali na to, da se shod vrši pod vladnim nadzorstvom, ker naši cilji so jasni, boljše povedano, nauk, ki smo ga dobili na svobodnih tleh ameriške demokracije. Predstavi nam glavnege govornika, našega treznomislega in priljubljenega Slovenca, g. Frank Krčeta iz Chicago. (Ploskanje).

Nastopi naš povabljeni gost, priprosto in domače in takoj s prvimi kretujami je pridobil pozornost zborovalcev.

Prišel je pripovedovati o razmerah naših bratov Slovencev, Hrvatov, Srbov in Bolgarov, v katere jih je zapletel vsenemški pajek. Pojasni nam zakaj so se pojavile stranke in brezpotrebna narodna imena Slovencev v starem kraju. — Nemei so hoteli znesti med nas Jugoslovane vsemogoče prepire, najslabšo politično stranke, verske sekte itd. Hoteli so si pripraviti dobro podlagu njihovim nameravam in željam, da nas razkosane lajše uničijo. Deloma se jim je neusrečilo, le da niso ti krepki in neumorni Jugoslovani začeli spoznavati njih lastne napake. — Govoril je

še dalje, dokler ni prišel da danšnjih razmer.

Stavil si je vprašanje, kaj je danes naša narodna dolžnost in kje je tista prava pot, po kateri dosežemo naše zahteve. Pravi, da se nekateri sklicujejo na znano Srbsko deklaracijo in Londonški odbor. (Po dvorani nastano smeh.) Toda on ne verjame, da bi nam tisti odbor mogel dajati kakšne garancije za naši bodočnost, ker do danes še ni prišlo iz nobene diplomatske mize najznanjšje poročilo, da se ostale države sploh kaj menijo o kompromisu med srbsko vlado in Londonškim odborom, kar nam dokazuje Lloyd Georgeov govor o mirovni pogojih, v katerem omenja aledeče: Če avstro-ogrski narodi ne dobe resnične avtonomije, je malo upanja, da ne bodo v bodoče nastajale druge podobne preglavice, ki so tako dolgo ogroževale sprošen mir na balkanskem polotoku. Tudi mirovni pogoji našega predsednika Wilsona nam dokazujejo, da so tam v Washingtonu prav malo poučeni, o navedenem kompromisu. Danes moramo brati narodna poročila, potem verjamemo, ne pa gledati na pomišljavanje in besede. Kar se tiče krfske deklaracije, nam mimogrede omenja, da so oni, ki so izdali to deklaracijo kmalu spoznali, da nimajo pred seboj nevednega ljudstva. Zbrali so se skupaj premeteni advokati, spisali nekaj in poslali med ljudstvo z naročilom da imejte tisto, kar je tam črno, za belo in obratno, a nevedni Slovencev, ki so dobili vso inteligenco iz Srbije, pa naj moške prikrmijo. Veliko se jih je navidez zapeljalo, toda začeli so misliti in prišli do spoznanja, da je to še večja zanka, s katero se zadržne vrat Slovencev, Hrvatov in Srbov. Komentar dokazuje, da so ostali Jugoslovani pri tisti priči, ko spoznajo, oziroma pripoznajo in odobre dotično deklaracijo in njen premeteni komentar, — obenem tudi odglašovalci za srbsko kraljevino, ker kralj bo imel takrat na razpolago še vojaške puške in kanončke, s katerimi menda ne bo streljal zajcev po kočevskih gozdih (Ploskanje).

Stvar je pač zadosti jasna, če preberemo naslednje vrstice iz deklaracije: "Taka ustava, kakor tudi drugi zakoni, stopijo v veljavo, če jih kralj sankcionira." Seveda preje jih bo gotovo sprejela ustavodajna skupščina, toda če kralju ne bode zakonit po volji, se zopet lahko posluži zgornaj omenjene prilike. Kralji po volji naroda se še niso rodili in se tudi ne bodo. Kateri kralj pa je, še bil "dober" napram narodu? Nobeden! To še tudi ni nobeno poročstvo, če je sin katerega kralja imenovan kralj "po volji ljudstva," da bo njegov naslednik enak njemu. Prejog iakušenj imamo, zato ne verjamemo. Imamo pa še drugi razlog, da ne zapuamo Jugoslovanskemu odboru. Ti ljudje so vsak dan drugačnih misli: Že prej sem omenil, da jim ni v gajala prva deklaracija, hočem reči, njim samim je bilo strašno po volji, ampak narodu še, pa so kar ne novo spekli tisti nesrečni komentar. Torej oni ne vstrajajo pri prvotnih izjavah, ampak jih navidezno izpreminjajo, da bi na ta način nastavili boljše zanke.

Torej po tej poti nam je nemoogoče priti do prave svobode. Izbrati si moramo drugo pot, ki bo imela jasen in neispremenljiv nari. Kakor je že znano, se v Chicago in po drugih mestih nismo strinjali z načrtom Jugoslovanskega odbora, ker zdelo se nam je čudno, da bi mogel kar na komando en Slovencev s svojim podpisom zastopati ves narod. Kadar človek stopi na oder in govori za svoje lastne in osebne interese, naj še bo, če pa človek zastopa del naroda, to je pomilovanja vredno. Bodimo vsaj toliko odkritosrečni, kot je bila "Ave Marija," ki je odobraval zvezo Slovencev v Clevelandu s pristavkom, da naj vsak narod dobi svoje avtonomije, in to je

kar hočemo mi S. R. Z., zahteva to in pritem bo vstrajalo, dokler ne dosežemo. (Ploskanje).

Kaj zahteva S. R. Z.? Menda veste vai, vsaj izjava je jasna, in taka ostane.

Nato pojasni g. Fr. Krčeta, kdaj kje in kako se je ustanovilo to prekoristno gibanje. To mi menda ni potreba omenjati na tem mestu, ker so čitatelji po večini že poučeni o teh premišljenih korakih.

Govornik je nato zavzel drugo važno vprašanje. — Kakor vidimo, se Hrvti do danes, — razen še nekaj priglašenihi društev, — še niso dosti ogreli za to prevažno gibanje. Istotako ne Srbi in Bolgari. Zaradi tega nam naprotniki očitajo, da ne moremo priti do nobene enotne zveze. Če imamo samo to, da smo Slovenci pod vodstvom S. R. Z., se nam ni treba bati, da bi mi sami ne mogli ničesar doseči. Če bodo Hrvti prišli, (vzemimo slučaj) da se združijo s Srbijo, in če bomo mi Slovenci zahtevali republiko se zna prav na lahek način pridobiti Hrvatov zvezo s Srbij, nam Slovencev pa republiko. Pa pravijo, kaj boste sami Slovenci? Ne znate se vladati, premajhna bo taka republika itd. Vprašanje bi rdilo drugo in takim, ki se jim mora dvakrat ena stvar dovedati, bi ne bilo dosti, če ima dan 30 ur skoci par let. Poglejmo malo po svetu. Danes imamo nad 25 republik. Poglejmo in presodimo njih velikost in število prebivalstva. San Marino v Italiji je majhna republika, pa vendar še danes živi. Če bi Slovenci vzeli pod svoj krov vse koroske, štajarske, kranjske in primorske Slovence, napravimo malo manjšo republiko, kot je danes Svica. In poglejte v Švico! Raznovrstni narodi žive v nji. Ali ste že katerikrat ališali, da so Nemei v tej republiki silili nazaj v Berlin? Ne! Ste še čuli, da Italijani v Švici kličejo na pomoč Italijo, da jih reši? Tudi ne! — Tudi to še niste preišli! da grebivalei Alzaccije in Lorena zahtevajo vodstvo svobodne Francije, ne Nemčije, keravno so prebivalci teh dežel povečini Nemei. Iz tega sklepamo, da svoboda ugaja vsem narodom in sleherni, ki jo dobi, se je tudi oprjame z obema rokama. Maršakdo izmed vas je to občutil sam. Dosti jih je, ki niso prišli drugje v Ameriko zato, da si prislužijo gotove denarje in grede potem nazaj, ampak prišli so zato, da uživajo svobodo ameriških držav. To je dosti dokazov, da svobode se še nobeden narod ni branil, ampak jo je branil do zadnjega, če se mu je je keratila. Za primero si lahko vzamemo sužnja, kateremu je gospodar povedal preveselo vest, da se mu bo od sedaj zanaprej godilo veliko boljše in namreč zato, ker on ga je prodal gospodarju, ki mu bo dal več prostega časa, lažje delo in boljše hrano. Mislite li, da bo ta suženj padel na kolena in se razkopal od samega veselja? Ne! Še hušje mu bo. Dalo se mu bo le malo svobode, kar bo dalo povod, da bo mislil na večjo in pogrešano svobodo, pa bo padel pred kolena gospodarja in prosil: "Daj mi prostost, daj mi svobodo, držeš jo bom!" Ne maran tiste lepe svobode pri boljšem gospodarju, ker ne ve se, če je, on res takšen." Tako je s Slovencev. Zahtevajmo to, kar nam bo valed danih razmer najbolj potrebno.

Kakor sem preje omenil, se Nemei in Italijani v Švici ne potegujejo za Berlin in Rim, tako se ne bodo potegovali tudi oni Nemei in Italijani ki bi geografično pripadali v našo republiko. Te zapreke so odpravljene. Nastaja pa drugo vprašanje v slučaju, — kar je mogoče, če smo edini, — da si v resnici priborimo to republiko, ali bomo potem pokazali hrbet ostalim Jugoslovancem? Ne! Pripravljeni bomo slednjim pomagati, da se rešijo kraljevskih jarmov in jih sprejeti v Jugoslovansko federativni republiko. Mi jim bi v tem slučaju lahko veliko pomagali. Dejansko bi jim lahko pokazali, kakšne predpavice ima ljudstvo v svobodni republiki: — Mislim, pa, da ni danes mesta ali kraja, kjer ne bi ljudstvo mislilo o svobodi. Imamo velik preobrat v Rusiji. To jim daje pomislek, da se bodo tudi oni enkrat osvobodili, če bodo zato zadosti zreli. Namen in zakon narave sta, da vsakršni dan nadomesti današnjega in da ima vsa-

ka stvar svoje rojstvo in svoj pogin. Vse zastarelo se nadomešča z novim in popolnejšim. — Prirojena lastnost narave je, da se vsaka stvar boji smrti. Lev grize ali beži, človek se hrani če se ne more, beži kot vsaka druga žival, še mali črviček, ako mu stopi na njega, se izvija, da bi se rešil gotovega pogina. Kaj pa narod? Naj se gusi v nemar in pogine? Narodu, kot so Slovenci še ni treba umirati. Njih zemlja ima še zadosti življenskih potrebščin, da se preživi.

(Konec prihodnjik.)

DOPISI.

Blanford, Ind. — Sedaj, ob začetku novega leta premišlujem, kaj nam bo prineslo: Mogoče mir! Morda mir, kakršnega želi angleški ministrski predsednik in predsednik Wilson, za katerimi stojte zavezniški narodi? Ali pa morda mir, kakršnega zahteva nemški kaiser s svojimi militaristi? Bode li to leto sploh prineslo mir? To je vprašanje, na katerega danes še ni mogoče odgovoriti.

Cerkev bo tudi letos obhajala "alelujo" — praznik vtajenja. Ali bodo narodi letos obhajali svoje vstajenje, katerega pričakujejo že tisočletja, najbolj pa sedaj, ko se bliža konec četrtega leta vojne? Tudi na to ne vemo odgovora; enkrat pride vstajenje narodov, ker mora priti, toda kedar?

Ali naj čakamo, da se nas vse-mogočni Jehova usmili, "ki dobro plačuje in hudo kaznuje"? Kje ste danes pismouki starega zakona, kje doktorji svetega pisma dvajsetega stoletja?

Oblastni monarhi trdijo, da je Bog na njih strani; če je to resnica, potem se razbijajo domovi, rušijo mesta, uničujejo polja, potapljaio ladje z živili za stradaljoče ljudstvo, napadajo bolnišnice itd., po bižji volji. Otrokom se jemlje očete, ženam može, materam sinove ter nevestam njihove izvoljence. Vse to na ljubo človeku, ki trdi, da sta on (Viljem) in Bog edina poklicana, da rešujeta(?) človeštvo. Nekdaj je imel Bog vse drugačne izvoljence. Biblija nam pripoveduje da je peljal izraelsko ljudstvo v objubljeni deželo. Ko so bili na potu lačni njih je krmil s mano. Če so bili žejni, je bilo treba samo udariti po skali in nastal je studenec. Danes so po milosti božji edini ljudje kronane glave, to so ljudje, ki so v zgodovini človeštva prizadejali že toliko gorja. Toda zdi se, da igrajo v tej vojni svojo zadnjo ulogo. Nikolaja so že poslali med navadne ljudi. Za njim bo šel Viljem, Karl, suštan in drugi. Morda ne še danes ali jutro, toda šli bodo. Ljudstvo je sili vladarjev po milosti božji. Tem bodo sledili denarni kralji. Železniške kralje že sedaj prijema krč. Tudi premogovniški baroni nimajo več mirnega spanja. Zahteva po podržavljenju industrije je vedno glasnejša. Kadar pridejo na površje socialistična načela in se bodo naravna bogastva in industrija upravljale v interesih ljudstva, takrat bomo zapeli aleluja, kajti takrat bo nastopilo vstajenje za človeštvo. Besede o bratstvu in pravici bodo prešle v meso in kri. Takrat se bo izpolnilo pravilo, ki ga je izrekel "prvi socialist, Nazareneec", ko je dejal: Ljubite se med seboj, in ljubi svojega bližnjega kot samega sebe. In takrat nam zasije solnce svobode.

Prijetne so take misli v lepjo bodočnost človeštva. In ta pride, ker je že na potu . . .

Jošip Kocjančič.

Bishop, Pa. — Nekako 18 milj od Pittsburgha se nahaja naša mala a čedna naselbina. Vlak iz Pittsburgha pripelje vsakega, naj si bo ženska ali moški, ki je namenjen k nam v posete, v eni uri.

Tovaren ni tukaj. Edino delo, ki se ga dobi tukaj, je v premogovnem rovu, lastnina Pittsburg Coal Co. Rov navadno imenujejo Montana no. 2. Rov je uniški. Delavci so vsi organizirani na strokovni in političnem polju. Zanimivo je, da vlada med delavci vseh narodnosti najlepša aloga, kar ne opazite v mnogih krajih.

Delamo vsak dan, le tu in tam se pripeti, da nam skrajšajo delovne ure. Temu ni vzroč pomanjkanje železnikih voz, kot trdijo nekateri, nego nekaj drugega. Ko sem se vozil pred par dnevi iz Pittsburgha proti domu, so ljudje (Dalje na 4. str., 3. kol.)

VA NAZORA O MIRU. — AVSTRIJSKO UGROŽA LAKOTA.

(Nadaljevanje s prve strani)
... da naj Anglija opusti Gibraltarsko...

DELAVSKA STRANKA V ANGLIJI — BODOČA VLADA.

Nottingham, 27. jan. — Zborovanje angleške delavske stranke je bilo večeraj zaključeno...

Petrograd, 27. jan. — Bolševičke čete v Harbinu, Mandžurija...

Paris, 27. jan. — Portugalska je poslala novo armado na Francosko.

Sirom Amerike.

VOJNI TAJNIK BAKER ZA HTEVA, DA GA SLIŠI KONGRES.

Washington, D. C. — Vojni tajnik Baker je priporočil senatorju Chamberlainu, da aranžira priložnost, da slišijo vsi člani Kongresa njegov odgovor na senatorjevo obtožbo.

NOVE ODREDBE ZA RAZDELITEV PREMAGA.

Washington, D. C. — Če se razmere ne izboljšajo, bodo kmalu izdane nove odredbe za razdelitev premoga, po katerih bo vsaka država upravičena do določene množine premoga.

MESARSKI KRALJI ODNEHJEJO.

Washington, D. C. — Zastopniki klavniških delavcev in velemesarjev so obdržali prvo skupno konferenco. O situaciji se je delavski tajnik Wilson izjavil sledeče: "Položaj je mnogo jasnejši in je na potu hitrega zboljšanja."

DOBAVA SLADKORJA ZA CHICAGO ZNIŽANA ZA 86 ODBSTOKOV.

Chicago, Ill. — Po izjavi trgovcev dobi mesto le 14 odstotkov sladkorja od množine, ki jo je prejemale ponavadi.

ITALIJANI SO HOTELI POKOPATI ŽIVEGA MEŽNARJA.

Chicago, Ill. — Detektivi so prijeli Max Breitunga iz New Yorka na odredbo iz Washingtona. Pred več kot dvema letoma je bil obtožen v New Yorku, da je zapleten med zarotnike, ki so hoteli pognati v zrak ladje, naložene z municijo.

AMERIKANSKI GENERAL RANJEN V FRANCIJI.

Washington, 28. jan. — Vojni oddelček je prejel poročilo od gen. Pershinga, da je bil major-general Leonard Wood lahko ranjen na roki v sled razstrelbe, ki je nastala po nesreči. Pet francoskih vojakov je bilo ubitih. Dalje javlja Pershing, da je bilo 21. t. m. pet ameriških vojakov ranjenih v boju s Nemci. Podrobnosti boja niso navedene.

AVSTRIJA ZA SEPARATEN MIR?

Petrograd, 27. jan. — Semkaj je prišlo poročilo, da je avstrijska vlada pripravljena sprejeti take mirovne pogoje separatno od Nemčije. Edina točka, katere Avstro-Ogrska ne more sprejeti brez debate, je samoodločevanje.

VESTI Z BOJIŠČA.

London, 27. jan. — Sovražna artilerija je bila večeraj delavna v dolini ob reki Searpe. Južnozapravo od Cambrisa so bile praske med stražami in nekaj Nemcev je bilo ujetih.
Paris, 27. jan. — Na zapadni strani gozda St. Gobain je bil z lahkoto odbit manjši nemški napad. Pri Verdunu se vrše topniški boji.
Rim, 27. jan. — Na planoti Aslago in na obeh straneh Brente so bili večeraj topniški boji. Drugače je položaj nespremenjen.
London, 27. jan. — Anglički letalci so že zmetali sedem ton bomb na nemško-turško križarko "Goeben," ki leži na kletkah v dardanelski ožini.

je ravnokar zapuščaj pokopališče sv. Mihaela. Prihitej je prestrašenemu mežnarju na pomoč in ga potegnili opraskanega in ranjenega iz gomile.

BREŽIČNA BRZOJAVNA ZVEZA MED RIMOM IN AMERIKO.

Washington, D. C. — Med italijansko brežično brzajavno postajo v Rimu in washingtonsko postajo v Združenih državah je dovršena zveza in vsaki dan zdaj izmenjavata brzajavke.

Zima jertukaj Severa's Balsam for Lungs. ki rada čuša kašelj, prehlad in hrip, ali infuzano. Na pripustite, da bi se vas kakaj trdno prijel, vsaj to ga takoj da se na kašelj izognete komplikacij, ali posledice kašlja. Vzemite.

NAZNANILO IN KAHVALA.

Naznanjam vsem prijateljem in znancom tužno vest, da je mati in soproga

FRANČKA RUPNIK

zatisnila svoje oči za vedno po kratki in mučni bolezni v bolnišnici v Terre Haute, Ind. Truplo pokopajo se je prepeljalo dne 24. decembra v Clinton, Ind.

Blago soprogo smo spremili in jo izročili črni grudi v naročje matere zemlje dne 30. decembra 1917.

Doma je bila iz Prevoj pri Lukovici na Kranjskem. Kljub ostrim zimam je imela pokojnica veličasten pogreb, za kar se moram za hvalliti članicam društva "Studenciček pod skalo" št. 213, S. N. P. J., čigar članica je bila ranjka. Izreči moram zahvalo za trud, ki so ga imele članice s prireditvijo tako lepega spreveda v lepem redu in za krasni venec, ki so ga podarile v zadnji spomin.

Zahvalim se tudi za krasne vence društvu "Skjala" št. 50, S. N. P. J., in društvu "Zdru. Balkan" št. 16, S. N. P. J., kakor tudi od daljnjemu društvu "Prijaznost" št. 305, S. N. P. J. iz Universal, Ind. Ravnotako se želim zahvaliti tedbinam Frank Prašnik, Victor Zupančič in Jakob Goluh, ki so položili krasne vence na krsto v zadnji pozdrav.

Še enkrat lepa hvala vsem skupaj za naklonjenost ob času tolažbe in spreveda na pokopališču.

Ti pa, draga soproga in mati starih še nedoraslih otrok, odšla si od nas in vzela slovo, ali Tvoj spomin pa še vedno živi med nami in bo živ pri žalujočem soprogu in otroh.

Nepozabna mati in žena, naj Ti bo lahka tuja gruda. Počivaj mirno!

Žalujoči ostali: Frank Rupnik, soproga, Frank, Viktor, Ana in Amalija, otroci.

Clinton, Ind., meseca januarja.

Samo za kratek čas

Damo na razpolago ljudstvu ta govoreči stroj in tri dvostranske male plošče v poljskem jeziku po zelo znižani ceni za \$7.50, pošljite nam \$1.00 z naročilom in ostalo plačate ob sprejemu stroja (C. O. D.). Val denar vrnemo, ako niste zadovoljni. Ako ležite samo ploščo so po 35c vsaka. Pišite po naš cenik. Naredite se danes.

PENNA SUPPLY CO., Porter Block, Easton, Pa.

Slovenska Narodna Podpora Jednota. Ustanovljena 9. aprila 1904. Inšorp. 17. junija 1907 v del. Illinois. GLAVNI STAN: 2657-59 SO. LAWNDALE AVE., CHICAGO, ILLINOIS. UPRAVNI ODBOR: Predsednik: John Vogršič, box 290, La Salle, Ill. I. Podpredsednik: J. Bratkovič, R. F. D. 4, box 88, Girard, Kans. II. Podpredsednik: Jofef Kubej, 9409 Ewing Ave., So. Chicago, Ill. Tajnik: John Verderbar, 2708 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill. Blagajnik: Anton J. Terbovec, P. O. Box 1, Cicero, Ill. Zapiskar: John Molek, 4008 W. 31st St., Chicago, Ill. NADSEBNI ODBOR: Jože Ambrožič, 351 box, Canonsburg, Pa. Paul Berger, 741 - 1st St., La Salle, Ill. F. S. Taucher, 674 Ahsay Ave., Hockaysville, Wyo. POROČNI ODBOR: Anton Hrast, 811 - 95th Ave., New Duluth, Minn. Jože Radlček, box 432, Smithton, Pa. Rudolf Pieterček, 436 box, Bridgeville, Pa. Jakob Miklavčič, L. Box 3, Willock, Pa. M. Petrovič, 14815 Hale Ave., Collinwood, O. UREDNIK "PROSVETE": Jože Zavrtanik. VEHOVNI IZDAVNIK: F. J. Kern, M. D., 6302 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio. VSE DENARNE ZADEVE IN STVARI, ki se tičejo gl. upravnega odbora in S. N. P. J. naj se pošiljajo na naslov: JOHN VERDERBAR, 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill. PRITOŽBE GLEDE GENERALNEGA POSLOVANJA se pošiljajo na naslov: JOŽE AMBROŽIČ, Box 351, Canonsburg, Pa. ZADEVE PREPILJIVIH VEŠTIN, ki sta jih rešili prva in druga stanica, se pošiljajo na naslov: ANTON HRAST, 811 - 95th Ave., W. New Duluth, Minn. VSI DOPISI, rasprave, članki, naznanila itd. na "Prosveto" se pošiljajo na naslov: UREDNIŠTVO "PROSVETE", 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Illinois. VSE UPRAVNIŠKE STVARI, naročila, oglasi, se pošiljajo na naslov: UPRAVNIŠTVO "PROSVETE", 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill. V korespondenci s tajništvom S. N. P. J., uredništva in upravnštva "Prosvete" naj rabite imena uradnikov, marveč napisite naslov, ki je tu naveden, ako ležite, da bo vsaka stvar hitro rešena. Sejo glavnega upravnega odbora se vršijo vsake prve srede in tretje četrtke v mesecu. Začetek ob eni uri popoldne.

POZOR ČITATELJI! ZANIMIVE KNJIGE: Cesarjevič Rudolf ali življenje na avstrijskem dvoru ..... 73c. Hipnotizam ..... 35c. Vodilka Johana ..... 30c. Naročite pri Otto Fedir, Box 1611 New York, N. Y.

PROF. DR. MULLIN IZDAVNIK - SPECIALIST ZA SLOVENCE 411-4th Avenue (NA SPROTI POŠTE) PITTSBURGH, PA.

ELEKTRIČNA PREGLEDBA Z X ŽARKI. Stari in skuseni zdravnik, s 38 letno prakso. Zdravi uspešno in hitro vse bolezni, pluća, želodce, obisti, trganje, nervoznost, krvne bolezni, kakor tudi druge bolezni moških. Odravi vsako bolezen katero prevzame v svojo oskrbo. Upor. bija najboljša evropska, ameriška in ostalih delov sveta zdravila. Niske cene. Nasvet brezplačno. Točen pregled popolnoma jamečen. Pri meni se zdravi veliko število Slovencev. Uradne ure od 9. zjutraj do 8. zvečer, ob nedeljah samo od 10. do 2h popoldne.

Dr. Koler SLOVENSKI ZDRAVNIK 638 Penn Av., Pittsburgh, Pa. Dr. Koler je najslavnejši zdravnik, specializirani v pituitariji, ki ima 35 letne prakse v zdravstvu in zdravilniški stroki. Nestrupljeno zdravi vsake bolezni s klasovitim zdravilom, ki se imenuje dr. prof. Koler. Če imate možgane ali živce, ki so prizadeti, se obrnite na dr. Kolerja. Zdravilo, ki ga uporablja, je v vsaki lekarni. Če imate možgane ali živce, ki so prizadeti, se obrnite na dr. Kolerja. Zdravilo, ki ga uporablja, je v vsaki lekarni.

NORTH SIDE STATE BANK ROCK SPRINGS, WYO. IMA KAPITALA IN REZERVE \$100,000.00. Je izredno pripravljen in opremljen za poslovanje s SLOVENCMI, HRVATI, SLOVAKI in drugimi SLOVANI. Mi pošljite denar vaše prireditelj in dajte članstvo po ugodnih cenah. Pridružimo se odtodnje obrtovi na banke vloga. MOČNA, KONSERVATIVNA, NAPEKNA INSTITUCIJA.

Kupite si Victrola pri Fredericku. Največja prodajalna godbenih strojev v Pittsburghu Pa. Ta popolni 1918 Victrola model s 16 izbranimi (8 dvostranskimi ploščami) in krami album za ploščo, damo za \$26.75. DEPT. S. 3. W.F. FREDERICK PIANO CO. 635-37 SMITHFIELD ST., PITTSBURGH.

TRIJE RODOVI.

Dopisni list izmednjih del. — Special Engelbert Gangl.

(Nadaljevanje)

Niš ni mislila Meta, da je Egidij tuj otrok. Tako se ga je privadila, tako se je čutila navezano nanj, tako ga je pomilovala in ljubila, kakor bi bil njen lastni sin. In ravno tako se je zapupno in vdano oziral Egidij v svojo krušno mater. Spomin na pravo mater mu je pobledele. Tako majhen je bil še tedaj. Če zapre oči in si želi, da bi mu pred dušo priplaval materin obraz, takrat ga zopet gleda pred seboj. Čisto natanko vidi oči in lica in ustna, tista sladka, ki jih ni več. O četu ve, da je bil vedno hud. Nanj ga spominja obronek, ki mu je ostal na licu od očetovega udara.

Hodil je v šolo in je želel postati učitelj. Nikogar ni imel rajši nego svojega učitelja, in rad bi imel, da bi tudi njega tako ljubila mladina. Kako je to lepo, ako je kdo učitelj! Pride v šolo, in vse oči so obrnjene vanj. Niheče ne gane, vsak pričakuje, kaj bo slišal novega. Roke na klopi in oči uprte v učitelja. Tako pričakujejo vsi, da se začne pouk. In koliko zna učitelj! Kar pove, je vse novo, vse zanimivo. Kdaj bi si mislil, da bo znal pisati, da mu bo mlada roka črtala tako lepe, pravilno oblikovane poteze! Vsemu se je navdilo brez vsakega napora. Samo držal je črtalnik, kakor mu je ukazal učitelj, in — gor-dol — gor-dol — pa je bila črka gotova, lepa in pravilna, da jo je z zadovoljstvom gledal učitelj, a kaj žele on sam. Gledal jo je oddaleč in oddaljeno, z desne in leve — in zmeraj je bila črka lepa in pravilna. Kar je lepo, ostane lepo, pa glej, kakor hoče! In kdo bi si mislil, da se bo naučil tako naglo čitati. Ako je prejel vsel knjigo v roke in jo pregledaval, je pač videl čudno zavite in spletene črte in ključke in kroge, a nič ni vedel, kaj pomenijo in čemu so. Zdal pa ve, da ni nobena pisava brez namena, da so vse te raznolike podobe svojega stalnega pomena, da jih mogoče tako lepo obravnavati drugo poleg druge, da ustvarjajo umiljive besede, besede pametne stavke, a stavki cele dolge povesti in povesti debele knjige. In potem razne druge reči. Prej so mu pomagali priti, ako je bilo treba kaj izračunati, a zdaj same malo poznajo — in račun je gotov. Če pa je treba izračunati kaj večjega in težjega, vzame papir, napiše številke, se zamisli vanje, preudari, pregleda — in račun je gotov. In kako je želel zdaj začeti običnavati prirodu in njene moči. Kdaj se mu je prej kaj sanjalo o elektriki, o magnetizmu, o hlađenju, o vodeni pari, o tem in onem? Kako bi si mogel prej razložiti nastanek bliska in grona, nastanek rose, dežja in slane in snega? Kdo je vedel prej, kaj so oblaki, veslajoči pod nebom, kaj ogenj, ki bruhata tulintam iz zemlje? Kako bi umel prej rast evetle in skrivnostno zbuđenja spečih prerednih sil? Kdo mu je kdaj povedal o velikosti solna in drugih nebesnih teles? Kako bi mu bilo brez učitelja moči zvedeti, kako se užge dan in kako priplava pokojna noč? Kako bi videl, da so druge zemljine, ki jih obilvajo valovi brezbrežnih morij? A vsa ta nepregledna množina kopne zemlje in velikih voda se kroži in staka v velikansko oblo, ki se z drugimi svetovi suče po natančno načrtani poti v neizmernem prostoru, vse samo majhen del neskončnega stvarstva, vse samo nezmatna podoba veličine in mogočnosti vesolstva. In koliko je že od tedaj minilo let, odkar so zaživeli na zemlji ljudje! Rod za rodom je prišel in izginil. Mogočne države so razpadale pod silo sovražnikovega orožja. Umiralo je življenje, na razvalinah so vstajali novi rodovi. Zmeraj pa je bilo tako, da je padlo nasilstvo, da je bila premagana kruta moč, a ostala so plemenita dejanja. Preko vseh grobov, preko potokov prelinitih solza in prelite krvi stopa nezmagana in nezmagljiva resnica, obetajoči trpečemu človeštvu blažjih dni!

Cimbolj zanemarjen in ubog je bil kdo, tem rajši ga je imel učitelj. Ni ga sirovo iztirjal iz klopi v kot, da bi bilo njegovo uboštvo še očitnejše in nedolžnik v sramoto, ampak s tolažljivo besedo in s prijaznim nagovarjanjem ga je navajal k snagi, ga bodril k vztrajnosti in zaupnosti, da mu je zbudil spoštovanje do samega sebe in mu dalj vero v lastne duševne sile, ki si z njimi lahko pribore boljše čase. Vsa srea so se obračala k učitelju kakor evetovi k solneju, ki jim od njega prihaja moč in toplota.

Nikogar ni bilo v razredu, ki bi sovražil učitelja. V začetku so bili plašni in nezaupni, a pravičnost učiteljeve hvale in strogosti, njegova iskrena in prepričevalna beseda sta hipoma vsakemu omilili učilnice, jo napolnili z udobnostjo in prijetnostjo drage domače hiše. Ako si je želel Egidij iz šole domov, si je želel zagledati, da je brž povedal Meti in njenim dijakom, kaj mu je danes podala šola novega.

Resno je bilo njegovo lice, vsi so morali posesti po stolih in klopih, in Egidij je, posnemajoč glas in kretnje učitelja, napravil šolo doma. Meta mu je morala posoditi naočnike, da je bil toliko bolj podoben svojemu vzoru. Vsi so morali sedeti tiho in mirno. Vse so si morali natančno zapomniti, kar jim je povedal. Sicer je bil njegov glas hud in strog, in temno je gledal izpod naočnikov. Namo sive lasi bi moral imeti in dolgo sivo brado in vsa bi bil podoben svojemu učitelju.

A vse to pride, zakaj to je dognano, da bo Egidij samo učitelj in čisto nič drugega. Egidij je raste in je bil že velika. Hodil je v gimnazijo, in njegova učenost je bila vedno večja. Opazoval je svoje učitelje in jim je bil hvaležen z vdanim spoštovanjem. A nikoli mu ni šel iz spomina njegov učitelj. Ta mu je zbudil duševne sile in mu je navdjal srce z blagimi čustvi. Naravnal je njegove korake na pot dela in poštenja. Zdravil in utrdil je v njem prepričanje, da ni človeško življenje samemu sebi namen, nego da imajo svojo vrednost in pravo veljavo šele tedaj, kadar se živjuje drugim, kadar stopi v službo

človeštvu, ga dviga in jači in si prizadeva, da z vsemi svojimi močmi pomaga bratu in sosedu do blaginje. In tako se mu je zadelo da je lepo biti učitelj na srednji šoli, a mnogo lepše je delovati na ljudski šoli, kjer prejema otrok prve vtiske, ki je lahko od njih odvisna vsa njegova bodočnost.

Egidij se je razvijal in je bil mehkega, blagega srca. Kolikokrat ga je gledala Meta tako naskrivnem, ko je bil zatopljen v knjige ali ko je gledal v večernem mraku venkaj na ulični vrvež. Popolnoma je bil sličen materi, nesrečni gospe Nadini. Imel je tiste pol mirne, pol plahe oči, po licu razlito tiho milino, ki je odsevala iz materinega srca. Nič ni bil podoben drugim dijakom, svojim sovratinikom. Bil si živi in vesel, kakršna je pač mladost. Egidij pa je bil miren in tih, kakor bi ne imel nobene mladosti.

V sobi je vladal somrak. Z ulice je prosevala skozi okna luč občestnih svetilnic. Vozovi so ropotali zunaj, šumela je glasna, vesela govornica večernih izprehajalcev. Mnogo je bilo med njimi Egidijevih tovarišev. Smejali so se, ko so hodili po ulicah gorindol. Ozirali so se okrog po mladih, cvetočih dekliških obrazih, želeli si ognjenega pogleda živih dekliških oči. Egidij je sedel doma. Tako udobno je bilo sedeti doma mlademu samotarju. Z roko je včasih potegnil po očeh, zagibalo se mu su utnice. Srce mu je govorilo tihe, sladke besede, nikomur slišne, ki so preko pouličnega šumenja, preko cvetočih lic in ognjenih oči plavale nekam kvišku, do tja, odkoder je trepetalo k zemlji zlato nebeskih luči.

Ob takih večerih je priselila k Egidiju Meta. V kuhinji je na ognjišču čvrčala večerja. Lepo in prijazno je bilo sedeti v mirnem domu.

Tiha, šepetajoča je bila Metina beseda. Kakor da odkriva globoke rane polagoma in previdno da preveč ne zaboli. Bila je kakor namiljena sestra ki previja skeleče rane in jih hladi z zdravilnimi mazili, da ni čuti hudih bolečin. O, usmiljena sestra, dobra Meta! O, mladi samotar, ubogi Egidij!

In tako je zvedel od Mete, kako se je zgodilo v davni preteklosti, kako je prišlo, da sta zdaj sama in da nima Egidij ne očeta ne matere več. Povedala mu je vse — danes nekaj, jutri nekaj — s tako toplo besedo, da ga ni udarila njena izpoved z vso pezo težke žalosti, nego da je prišel Egidij do spoznanja, da ni moglo priti drugače nego je prišlo.

In zdaj je bilo gotovo in sklenjeno, da bo učitelj in duhovnik. Vedel je, da je dolžan Meti obilo hvalečnosti in da bo treba začeti vračati dobrote, ki mu jih je izkazovala doslej. Duhovnik hoče postati da se mu bo mogoče odtrgati od sveta, iz čumečega življenja stopi v tiho samoto, odkoder naj objemajo njegova dobra dela vso okolico. Njegovo srce ločeno od sveta, naj gori v neugasi ljubezni do uboge njegove matere naj bo kakor oltar, ki plapola na njem večna luč, prižgana Bogu na čast. Ni mu bilo dano, da bi z gorko besedo tešil bol materinega srca, da bi z vdano prošnjo miril strogost očetove jeze. A zdaj si hoče dati samo priliko, da z neprestano, iskreno prošnjo do pravičnega neba izpolnuje dolžnosti, ki jo ima do spomina svojih starišev. Duhovnik hoče biti, a obenem tudi učitelj ljudstvu, ki bo deloval med njimi. Kazati mu hoče, kako ni človek samo zaradi sebe, temveč kako živi lahko sam in da živeti tudi drugim. Njegova beseda naj tolaži bolesti, naj miri strasti njegova dejanja naj bodo blaga in dobrotljiva da dopolni, česar niso dopolnili njegovi dedi, da izbrše greh in ga nadomesti s krepostjo.

Popolnoma hoče pozabiti nase, da bo vse njegovo življenje posvečeno drugim. Zadnji potomec svojega rodu! Kar je zagrešila preteklost, to naj popravi bodočnost njegovih dni. Po zgledu velikega učenika Jezusa Krista hoče darovati sebe drugim, klicati hoče z njim: "Pustite malo priti k meni!" Sam veliki učenik ni imel toliko, kamor bi položil glavo, n glej, tudi njemu ni treba ničesar. In ni li to, da ne rabi ničesar zase, največje zadovoljstvo!

Niš ni več premišljal. Sklenjeno je. "Blagoslovljen, spomin materin, ki si mi pokazal pot do daritve!"

In z globokim prepričanjem se je posvetil svojim naukom.

X

Bežala so leta. Ni se še dobro zavedel, in že se je bližal dan, ko stopi prvič pred oltar, da daruje Bogu nekrvavo daritev. Sres mu je trepetalo radosti.

Blagoslovljen, spomin materin!
"Velike si, Egidij, in pameten," mu je rekla Meta. "Prihaja najlepši tvoj dan, zato ti izročam to kar mi je dala tvoja mati, da ahranim zase."

Izročila mu je knjižico in pismo.
Egidij je pogledal oboje. Roke so se mu tresle. Dvignil je knjižico k ustom in jo poljubil. Bila je svetinja blagoslovljena od materinih solz.

"Saj sem bogat človek!" je vzkliznil, ko je pogledal vsoto.

Bral je na ovitku: "To pismo sme odpreti samo Friderika Zavinščakova vnuk (Frictovega otroka otrok), bodisi moškega ali ženskega spola."

"Saj sem to jaz! In meni je namenjeno to pismo!" je dejal in odprl ovitek.

Pogled mu je živignil po papirju in se ustavil ob podpisu.

"Lenka Zavinščakova, rojena Ribičeva!" je bral polglasno. "Torej moja prababica!"

Bilo je videti, da je pisala list trudna, bolna roka. Drobne črke so se pobledele, položila je barva belega papirja:

"Kaj stoji v pismu?" je radovedno vprašala Meta.

(Dalje sledi).

Dopisli.

(Nadaljevanje iz 2. str.)

kar drli ven iz vlaka; vsak je rekel: "Ne bom se vozil s tem vlakom, grem rajše peš, ker bom preje doma." Ko sem vprašal prevodnika, kaj je vzrok počasne vožnje, mi je odgovoril, da lokomotiva nima peska! Aha — sem si mislil, vozov je dosti — peska manjka, peska, pa kolesa drče.

Plačo imamo sedaj nekoliko boljše kot preje. Za nakopani premož dobimo še precej dober "bakšiš," natančno kar nam gre. Družba nas ne more goljufati, ker so naši unijski uradniki "podkrižali" pogodbo. S kamenjem pa imamo še vedno dovolj "trubla;" 12 palcev ga moramo "mufati" brez vsake odškodnine. Zakaj, tega menda natančno živ človek ne ve.

Foreman trdi da zato, ker družba tako zahteva; unijski uradniki pravijo, da ga moramo "mufati" zato, ker je v pogodbi tako "podkrižano" itd. Jaz ga odmetavam 12 palcev brezplačno zato — ker ga imam, za druge pa ne vem.

Draginja je tudi tukaj velika; to vedo že vsi ljudje, še celo judje "kikajo" in pravijo, da so pričeli šteti leta davno preje, predno je bil sv. Jožef (Kristov oče) rojen, pa ni bilo še nikdar vse tako drago kakor sedaj.

Če kaj vem, homo imeli v kratkem poroko, kjer sta prizadeta rojak Anton Maslo in gospiča Julija Renko. Oba sta zelo priljubljena pri tujakajnjih rojakih. Julija je hči g. Andreja Renkota, enega prvih naseljencev v tem kraju. Isti dan, kot poroka omenjenih dveh zaročencev, bo tudi srebrna poroka zakonskih Jos. in Marjete Renko. Vsem štirim, obilo sreče in na mnoga leta!

Dne 11. januarja je umrl rojak Frank Beniger. Vzrok, ponešrečna operacija na drobu. Bolezen si je nakopal v rovu. Tukaj zapuša ženo Sophio, net malih otrok v starosti od 8 mesecev do sedem let in štiri brate, izmed katerih živita dva v Diamondvillu, Wyo. dva pa v Sheboyganu, Wis.

Pokojni je bil vedno aktiven delavec v vrstah zavednega delavstva. Pri tujakajnjih rojakih, kakor tudi pri drugorodnih je bil priljubljen in spoštovan, kar je pričel tudi njegov pogreb. Bil je član društva v Boj za Svobodo, št. 203, S. N. P. J. in socialističnega kluba št. 174. Pri obeh je opravil tajniški urad. Nam bo ostal v blagem spominu.

Naj še omenim, da so se udeležili pogreba korporativno društvo v Boj za Svobodo, slovenski socialistični klub in jugoslov. soc. združenje št. 196, ki oba pripadata k J. S. Z. S tem so mu izkazali zadnjo čast, kot neumornemu boritelju za delavske pravice.

Pokopan je bil kot svobodomelec in socialist na pokopališču v Bridgeville, Pa.

Zaljujoči soprogi izrekam naše sožalje.

Tebi, dragi Frank pa kličemo: počivaj v miru po trudopolnem delu. Mi pa bomo vršili tvoje in naše delo naprej, da se izpolnijo tvoji in naši cilji.

Ferdinand Železnik.

Collinwood, O. — Iz naše naselbine se dopisniki zelo pogosto oglajajo. Eni se bavijo z družtvi, drugi s tovarnami in delavskimi razmerami, tretji razpravljajo o napredku in politiki itd.

Zadnje čase se mnogo piše o Slovenskem republikanskem združenju in S. N. Z. Tudi v Collinwoodu in Clevelandu se od obeh strani vrši živahna kampanja. Gromovniki za veliko Srbijo prirejajo shode in agitirajo na njim lastni način, največ z zabavljanjem v C. A.

Zadnjič so priredili v Clevelandu shod, na katerem je nastopil stotnik Fom in pred tem je prišel v Collinwood na sokolsko veselico, da nam pové, kako in kaj. Teda oznanil je, da bo imel glavni govor dne 9. januarja v Grdinovi dvorani v Clevelandu. O tem shodu so dopisniki že poročali, valed tega ga jaz ne bom opisoval. Čitali ste lahko o grožnjah, priobčenih v C. A., da bodo na shodu navzoči agenti vlade in druge take stvari. Ko bi take vrste ljudje res imeli kako veljavo, oziroma moč, bi nastopila hujša doba, kot v času španske inkvizicije. Ni čuda, če se taki absolutisti in te-

reoristi potegujejo za monarhijo. O shodu omenim le toliko, da ga je otvoril Smeler, ki je dejal, "malo več kot trideset nas je danes." Ko bi Smeller hotel, bi se lahko prepričal, koliko je njegovih pristašev na shodu; ne bilo bi treba nič drugega, kot dati na glasovanje, koliko jih je za S. R. Z. in koliko za S. N. Z.

Fom je v svojem govoru tudi omenil, da je vprašanje združene Jugoslavije v veliki meri odvisno od volje ljudstva. To trdimo tudi mi. In ako tudi vi to priznate, čemu potem delujete v interesu dinastije? Zakaj se ne pridružite nam, ki zastopamo voljo ljudstva. Kateri narod — in s tem mislim narod kot tak — se pa bori v današnjih časih za monarhijo? Dajte narodom priliko glasovanja za republiko ali monarhijo, pa bomo videli. Sicer pa nas uči zgodovina. V zadnjih par letih sta dvajset večji državi na svetu postale republiki, Kitajska in Rusija in med manjšimi državami Portugalska.

Morda bo Poljska postala monarhija. Toda poljski narod je pod uplivom duhovščine in aristokracije. Aristokracije pa Jugoslovani nimajo. Če bo Poljska postala monarhija, bo to zasluga Nemčije in Avstrije. Ako se bo Poljakom dala popolna svoboda v odločevanju za formo njihove države, bo tudi poljsko ljudstvo za republiko, ako se ga reši aristokratskih uplivov. Sicer pa je v današnjih časih znak največjega nazadnjaštva, če se deluje za nove monarhije.

Slovenci so se združili v S. R. Z., da se s pomočjo te organizacije bore za svobodo Jugoslovancev, za jugoslovansko federativno republiko. To je raskočilo kraljevske pristaše in se mučijo na vse načine, kako nas uničiti. Mi se ne strašimo njihovih groženj in gremo s svojim delom naprej.

Ustanovili smo lokalno organizacijo S. R. Z., kateri se je pridružilo devet društev. 8. januarja smo imeli sestanek v prostorih slov. soc. kluba, kjer se je izvršil naslednji odbor: Karl Kotnik, predsednik; Gustav Kabaj, tajnik; Math Verhovec, blagajnik.

Pred kratkim so v prostorih tukajšnje slovenske cerkve ustanovili podružnico S. N. Z., ki pa nima nobenega uspeha in je bila skoz in skoz ponesrečena stvar. Collinwoodski Slovenci se ne strinjajo s monarhističnim programom omenjene zveze, nego so v ogromni večini pristaši S. R. Z. Tako je prav. Če mi uživamo svobodo, zakaj bi je ne privoščili tudi našemu narodu v stari domovini? Vsi na delo za zmago demokracije povsod in tudi v Jugoslaviji! Živela republika! Živelo Slovensko republikansko združenje! Frank Oblak.

Cliff Mine, Pa. — Naznanjam prijateljem in znancem, da je zavedno preminul rojak Louis Godiš, član društva Slavček, št. 145, S. N. P. J. Doma je bil iz Čerknice na Notranjskem. V Ameriki je bival šest let. Tu zapuša brata in sestro in več drugih sorodnikov. Pogreb se je vršil 19. januarja na pokopališču Imperial, ki se ga je polnočevitveno udeležilo društvo Slavček, sorodniki in številni prijateljev pokojnika.

Vsem, ki so pripomogli do tako lepega pogreba, se na tem mestu zahvalim, sorodnikom in prijateljem pa izrekam svoje sožalje. Član društva.

Hibbing, Minn. — Kljub silnemu mrazu obratujejo tukajšnji odprti železni rudniki vsak dan. Na stotine ljudi je usposljenih pri delu v teh velikanskih odprtinah. Zelo mnogo delavcev se poškoduje, kar izprevidim sedaj, ko sem usposljen v tukajšnji bolnišnici. Dan za dnevom prihajajo ponesrečeni rudarji, eni z zlomljenimi rokami, drugim so polomljene noge, eni imajo poškodovane oči itd. Dela v tej vrsti industrije zahtevajo mnogo zrtev med rudarji, kar se tiče poškodb. Taka je borba ljudi za obstanek v železnem okrožju v Minnesoti.

Joe Brood.

Jenny, Lind, Ark. — Iz vseh krajev Združenih držav se čujeje poročila o silni zimi. Tudi našemu kraju se ni izognila in nam pustila 14 palcev snega; živo srebro se je skrčilo do 12 stopinj pod ničlo. Nabiralniki za vodo in vodne cevi so zamrzile. Valed tega je bilo delo po tukajšnjih premo-

gokopih ustavljeno. Silna zima je prebivalstvo tega kraja jako občutno zadela, ker niso bili na tako vreme prav nič pripravljeni.

Naša država se nahaja na jugu ameriške Unije in je po zimi navadno prevladovalo gorko vreme.

Tudi draginja je neznosna. Poročevalce.

Ameriške vesti.

VERDNOST LANSKEGA PRDELKA JE OGMOMNA.

Washington, D. C. — Lanjski faruarski pridelek je vreden \$443,849,381, ali \$6,000,000,000 kot v letu 1916.

OBDOJEN DETEKTIV!

New York, N. Y. — William C. Hamilton, predstojnik detektivske agenture istega imena, je bil obsojen na ne manj kot štiri mesece in ne več kot štiri leta ječe, ker je zadrževal vojake in mornarje, ko je potekel njih dopust, da je potem za vsakega dobil 50 dolarjev od vlade. Čedni detektiv je vojake in mornarje opijal, akozi svoje orodje, ali jih pa zakašnil na drug način, da jih je potem prijel kot dezertarje.

Dva njegova službenca sta bila radi ravno istega prestopka obsojena vsak na pet let ječe.

NOVA IZNAJDBA PROTIPOTAPLJACAM.

Washington, D. C. — Neki inženir je izumel topovo krogljo, ki ne odskoči od vode in ne nima pravi žabice. Nova kroglja gre v vodo, ko zadene njeno površino in eksplodira, če zadene na trd predmet, ali pa ob času, ki je določen za eksplozijo.

Zdaj bo prekratek strel ravnotako učinkovit, kakor če bi kroglja zadela potapljača direktno. Mornarški department ne proroča o detajlih, ker so tajnost.

PES POMAGAL ODKRITI UMORJENEGA ČLOVEKA.

Chicago, Ill. — Emma Papke je odšla na dvorišče, da potolaži pski ki je silno lajal. Ko je prišla do stopnicah, je naletela na mlavega očeta, ki je imel prerazvrnat vrat. Hči je takoj obvestila polovijo, ki je prišla kmalu na lice mesta. Preiskala je vse kote v veži, toda noža ni našla.

MEHIŠKI BANDITJE VPADU V ZDRUŽENE DRŽEVE.

El Paso, Tex. — Štirideset mehiških banditov je prekoračilo reko Rio Grande južno od El Paso. Vojaki in policaji, oboroženi s piškami so hiteli na lice mesta, da zavrnejo napad. Prostaka Linna, ki je bil na sprednji straži, so pripeljali ranjenega v mesto.

Mehikanci so oddali več sto strelcov. Ko so spoznali, da je vpad ponesrečil, so se umaknili. Kompanija pešcev, ki straži mednarodni most, je streljala na Mehikance, toda dognali niso, če je bil kdo zadet.

Patrulje so bile razposlane proti severju in jugu, da preprečijo prehod Mehikancev, če bi skušali na drugem mestu udreti v Združene države.

LEPA OFICIRJEVA ŽENA POGMAGALA VOHUNU.

New York, N. Y. — Lepa žena višjega ameriškega oficirja je bila tesna prijateljica barona von Habsburg, ki so ga aretirali pred nekaj dnevi. Sumijo, da je žena izrabila svojo pozicijo, da je von Habsburg dobil važne informacije o vojnih pripravah.

Agent nemške vlade je imel priliko, da je obiskal deset različnih utrd in vojaških postaj, ker je bil v spremstvu žene, katere imena še do sedaj ni odkrila vlada. Tukaj je znano, da se je vojvotica večkrat odpeljala v vojaški tabor pri Yaphanku.

Baron von Habsburg je bil precej udoben v New Yorku in je imel najeto veliko stanovanje v departmentni hiši. Po njegovi aretaciji so preiskali njegovo stanovanje in agente so našli dokumente, ki odkrivajo njegovo delo in njegove tovariše.

Von Habsburgar niso odpeljali v družbi 36 sovražnih tuženecov, ki jih internirajo na jurg, ampak so ga pridržali na Ellis Islandu, da popolnoma razkrijejo njegovo delo.